

Asia: VN/29418/2023

Hallituksen esitysluonnos sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Kuntaa

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta lasten ja nuorten mielenterveyden varhaisen vaiheen tuen ja hoidon saatavuuden parantamisesta perustason palveluissa?

Ei, vaan tarvittaisiin ehdotetun sijaan ja/tai lisäksi seuraavia toimia [Säädöskokonaisuuden tarkoitus ja tavoite on yleisellä tasolla hyvä. Tietyn määräajan määrittely on kannatettavaa, mutta pohdinnan arvoista on määräajan pituus. Kuukauden kuluessa lapsen tai nuoren tilanne voi hyvinkin muuttua edelleen heikompaan suuntaan. Kun lapsi tai nuori odottaa terapiaan tms. pääsyä, tulisi tälle ajalle myös olla koordinoitua asiantuntijapalvelua. Yhdenvertaisuuden toteutumisen varmistaminen on oleellista.]

3. Onko sääntely takuun piiriin kuuluvista psykososiaalisista interventioista terveydenhuoltolain 53 §:n ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöksiä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Tärkeää on, että perustason palvelut ovat oikeat ja oikea-aikaiset. On huomioitava myös perheeseen kohdistuvat palvelut, jotka määrittyvät lapsen iän mukaisina. Onko laissa määritelty, kuka tai mikä taho voi suorittaa intervention? Tämä prosessi (polku) tulisi olla selkeästi kirjattu.]

4. Onko takuun piiriin kuuluvan psykososiaalisen hoidon aloittamisen enimmäisajan määrittely terveydenhuoltolain 53 §:ssä ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöstä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Oikea-aikaisuuden varmistamiseksi koko prosessin selkeys ja tehtävän jaot sekä vastuut tulee olla ennakkoon tarkkaan suunniteltuja. Lyhyetkin syystä tai toisesta aiheutuvat viivytykset, jotka usein johtuvat prosessiin liittyvän tiedon tai osaamisen puutteesta sekä epäselvistä tehtävien jaosta, voivat aiheuttaa ongelmien eskaloitumista ei yksistään lapsen tai nuoren elämässä vaan myös koko perheen ja sitä ympäröivän yhteisön keskuudessa. Pahimmilla seurauksena on koulupudokkuus ja itsetuhoisuuden lisääntyminen.]

5. Onko takuun piiriin kuuluvan mielenterveystyön palveluna annettavan psykososiaalisen tuen ja psykososiaalisten työmenetelmien määrittely sosiaalihuoltolain 25 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan sitä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Menetelmien tulee olla tutkimukselliseen näyttöön perustuvia. Menetelmiin liittyvä kouluttautuminen (osaaminen) on varmistettava viranomaistahojen puolesta. Nk. ”kevyet” menetelmätkin ovat parempi vaihtoehto kuin kokonaan palvelujen puuttuminen, edellyttäen kuitenkin, että kyseinen käytettävä menetelmä perustuu tutkittuun tietoon ja on yleisesti käytössä. Yhteistyö lapsen ja nuoren kehitysympäristöissä vaikuttavien tahojen kanssa on merkittävässä roolissa vaikuttavuuden näkökulmasta (esimerkkinä seurakunta, kunnan nuorisopalvelut, päiväkotit, koulu).]

6. Onko takuun piiriin kuuluvaa mielenterveystyön palvelua koskevan päätöksen toimeenpanon sääntely sosiaalihuoltolain 45 §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan sitä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Prosessin alulla on suuri merkitys. Odotusajan aikaisen tuen tulee olla strukturoitua ja oikea-aikaista.]

7. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä terveydenhuollon menetelmien osalta?

Ei

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuhteet

-Asiakkaan ikä tulee huomioida tarkemmin ja samoin lähipalveluperiaatteen toteutuminen.

Lapsen tai nuoren ikä on huomioitava lähipalvelun tuottamisessa. Sopimukseen tulee kirjata yhteistyövelvoite kuntien kanssa

8. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä sosiaalihuollon menetelmien osalta?

Ei

Perustelut ja mahdolliset kehittämissuhteet

Menetelmät tulee olla selkeämmin kuvattuna.

9. Miten lasten ja nuorten terapiatakuun enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tiedonhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista toteuttaa?

- Kansallinen seuranta.

10. Millaista kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

-Selkeää tiedottamista ja järjestelmällistä seuranta.

11. Hallituksen keväällä 2024 tekemä päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentämisestä 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen tulee kiireettömän hoidon osalta vaikuttamaan ensimmäisen hoitotapahtuman järjestämisen enimmäisaikaan perusterveydenhuollossa. Edellyttäisikö tämä muutos toteutuessaan mielestänne muutoksia terapiatakuusääntelyyn?

Ei kantaa

Perustelut ja mahdolliset ehdotukset

-

12. Muu palaute liittyen hallituksen esitysluonnokseen

-

Koski-Heikkinen Anne
Kuusamon kaupunki

Denisova Natalia
Kuusamon kaupunki - Kasvatus- ja sivistyslautakunta 12.6.2024 § 61